

POMIĘDZY DEMOKRACJĄ A TOTALITARYZMEM. PODSTAWOWE TYPY REŻIMÓW POLITYCZNYCH

1. Sprecyzowanie pojęcia *reżim polityczny*
2. **DEMOKRACJA:**
 - 2.1. Geneza. Demokracja ateńska
 - 2.2. **Znamiona demokracji**
 - przeprowadzanie cyklicznych i rywalizacyjnych wyborów
 - jednakowe traktowanie podmiotów sceny politycznej
 - brak działań ograniczających możliwość alternacji władzy
 - zagwarantowanie swobód obywatelskich
 - 2.3. **Zasady** realizowane w demokracji
 - suwerenność narodu
 - zasada reprezentacji
 - podział władz
 - zasada państwa prawa
 - pluralizm polityczny
 - poszanowanie praw mniejszości
 - 2.4. Przykładowe klasyfikacje państw demokratycznych
 - 2.5. **Słabości i zagrożenia** demokracji
3. **AUTORYTARYZM**
 - 3.1. **Znamiona autorytaryzmu**
 - wybory (jeśli już do nich dochodzi) nie są rywalizacyjne i nie prowadzą do alternacji władzy
 - wysoki stopień koncentracji władzy
 - brak kontroli władzy wykonawczej
 - utrata znaczenia Parlamentu
 - brak swobody zrzeszania się
 - ograniczanie praw i wolności obywatelskich
 - znacząca rola aparatu przymusu i represji
 - 3.2. Autorytaryzm skonsolidowany a nieskonsolidowany
4. **TOTALITARYZM:**

Znamiona totalitaryzmu

 - interes jednostki podrzędny wobec interesu państwa
 - bardzo silna pozycja przywódcy (zasada wodzostwa)
 - monopartyjność i dualizm administracyjny
 - kontrola obywateli poprzez rozbudowany aparat przemocy
 - instrumentalne traktowanie systemu prawnego i wymiaru sprawiedliwości
 - życie gospodarcze podporządkowane potrzebom politycznym

REŻIM POLITYCZNY:
Typ ładu politycznego
wyznaczający ramy
funkcjonowania
poszczególnych aktorów
sceny politycznej,
sposób rządzenia
państwem,
metody i techniki
sprawowania władzy.

Termin *totalitaryzm* pojawił się w latach 30. XX wieku (włoscy faszyci, Giovanni Gentile)

- zawłaszczenie środków masowego przekazu przez władzę
- dążenie do uniformizacji życia jednostek

5. **SZARA STREFA**

6. Tendencje w świecie współczesnym

- 6.1. „Trzecia fala demokratyzacji”
- 6.2. Niedokończony „Koniec historii”
- 6.3. Wyniki zestawień Freedom House

Systemy polityczne państw znajdujących się w *szarej strefie* stanowią mieszankę elementów charakterystycznych dla demokracji i autorytaryzmu.